

ОБЛІК І АУДИТ

УДК 657

JEL classification: L74, M40, M 41, O10, O33

DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2020.01.148>

Володимир ОСМЯТЧЕНКО,

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри податкової політики
Університет державної фіскальної служби України
E-mail: osssa@i.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9916-9484>

Катерина ПІНЧУК,

аспірант кафедри бухгалтерського обліку
Університет державної фіскальної служби України
E-mail: k_pinchuc@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5160-8126>

УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНИХ РОБІТ

Осмятченко В., Пінчук К. Удосконалення контролю будівельно-монтажних робіт. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2020. Вип. 1. С. 148–157. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2020.01.148>

Osmyatchenko V, Pinchuk K. (2020). Udoskonalennia kontroliu budivelno-montazhnykh robit [Improvement of control of construction and installation works]. *The Herald of Ternopil National Economic University*, Vol. 1. P. 148–157. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2020.01.148>

Анотація

Вступ. Ефективна діяльність з будівництва суб'єктів господарювання сприяє розширенню конкурентних можливостей і підвищенню їхньої здатності до відтворення виробничо-господарської діяльності на інноваційному підґрунті. Водночас помилки і зловживання під час відображення в обліку операцій з будівельно-монтажних робіт зумовлюють не лише викривлене уявлення про масштаби та результати будівельної діяльності, а й спричиняють збитки і штрафні санкції за виявлені контрольними органами порушення. Ефективно налагоджений контроль будівельно-монтажних робіт є базою для прийняття економічно обґрунтованих інвестиційно-інноваційних та управлінських рішень. Теоретичні та методичні

© Володимир Осмятченко, Катерина Пінчук, 2020.

аспекти контролю будівельно-монтажних робіт у процесі спорудження або поліпшення об'єктів необоротних активів потребують удосконалення.

Мета. Метою дослідження є критичний аналіз проблем контролю господарських операцій у процесі будівництва та поліпшення об'єктів необоротних активів та удосконалення порядку контролю будівельно-монтажних робіт.

Метод (методологія). В процесі проведеного дослідження використані такі методи: діалектичний, узагальнення, порівняння, системного аналізу, спостереження за господарською діяльністю, графічний та ін.

Результати. Розглянуто сутність контролю, як однієї з функцій управління. Обґрунтовано, що контроль є системою спостереження і перевірки процесу функціонування та фактичного стану об'єкта контролю з метою прийняття ефективних управлінських рішень. Доведено, що методика контролю будівельно-монтажних робіт залежить від організаційних і господарських форм процесу будівельного виробництва, великої кількості учасників, що мають різні функціональні цілі і завдання, а також залежно від самого процесу будівельного виробництва від природних умов. Розглянуто особливості контролю операцій з БМР здійснюваних підрядним, господарським та змішаним способом. Обґрунтовано, що для запобігання порушень у будівництві потрібен системний підхід до реалізації взаємопов'язаних обліково-контрольних процедур інвестування за підрядного та господарських способів організації будівництва, особливо в умовах функціонування інформаційних мереж облікового призначення. Визначено, що через усунення протиріч та посилення узгодженості між обліковою і контрольною роботою підвищиться обґрунтованість цін на будівельну продукцію, буде вирішено низку проблем, пов'язаних з правильністю відображення первісної вартості об'єктів після їх добудови, дообладнання і реконструкції, зросте надійність та якість збудованих об'єктів основних засобів, в які інвестовано кошти та поліпшиться фінансова дисципліна в інвестиційно-будівельній сфері. Розглянуті проблеми контролю БМР у будівництві та запропоновані рекомендації щодо їх вирішення створюють базу та перспективи для продовження досліджень у напрямку вдосконалення бухгалтерського обліку, аналізу і контролю діяльності будівельних підприємств.

Ключові слова: контроль; аудит; ревізія; виробництво; інвестиції; будівельно-монтажні роботи; будівництво.

Формули: 0, рис.: 1, табл.: 1, бібл.: 10.

Abstract

Volodymyr OSMYATCHENKO, Kateryna PINCHUK

IMPROVEMENT OF CONTROL OF CONSTRUCTION AND INSTALLATION WORKS

Introduction. Effective activity in the construction of business entities enhances competitiveness and enhances their ability to reproduce production and economic activity on an innovative basis. At the same time, mistakes and abuse during the recording of construction operations cause not only a distorted idea of the scale and results of construction activity, but also cause losses and penalties for violations detected by the control bodies. Effectively adjusted control of construction works is the basis for making economically sound investment-innovation and management decisions. The theoretical

and methodological aspects of the control of construction work in the construction or improvement of fixed assets need improvement. The purpose of the article is to critically analyze the existing problems of control of economic operations in the construction process and to improve the assets of fixed assets and to improve the order of control of construction works.

Method (methodology). *In the course of the research the following methods were used: dialectical, generalization, comparison, system analysis, observation of economic activity, graphic, etc.*

Results. *The essence of control as one of the control functions is considered. It is justified that control is a system of observation and verification of the process of functioning and the actual state of the control object in order to make effective management decisions. It is proved that the method of control of construction works depends on the organizational and economic forms of the process of construction production, a large number of participants having different functional goals and tasks, and also depending on the process of construction production on the natural conditions. The peculiarities of control of BIS operations carried out in a contractual, economic and mixed way are considered. It is substantiated that to prevent violations in construction requires a systematic approach to the implementation of interrelated accounting and control procedures for investing in contracting and business methods of organization of construction, especially in the conditions of functioning of information networks for accounting purposes. It is determined that by eliminating contradictions and strengthening the consistency between accounting and control work will increase the reasonableness of prices for construction products, will solve a number of problems related to the correctness of displaying the initial cost of objects after their completion, refurbishment and reconstruction, increase reliability and the quality of the fixed assets that have been invested, and the financial discipline in the investment and construction sector. The problems of construction and installation work control in building and the suggested recommendations for their solution provide the basis and prospects for further research in the field of improvement of accounting, analysis and control of the activity of construction enterprises.*

Keywords: *control; audit; revision; production; investments; construction and installation work; construction*

Formulas: 0, fig.: 1, tabl.: 1, bibl.: 10.

Вступ. Подолання соціально-економічної кризи потребує суттєвого підвищення ролі інформаційного, технологічного, методологічного, організаційного забезпечення управління діяльності підприємств різних організаційно-правових форм та галузевих особливостей. У зв'язку з цим виникає реальна необхідність потенційного удосконалення контрольних функцій на всіх рівнях управління економікою України, в т. ч. у будівництві. Сутність контролю, як однієї з функцій управління визначається системою спостереження і перевірки процесу функціонування та фактичного стану об'єкта контролю з метою визначення обґрунтованості й ефективності управлінських рішень та їх результатів, виявлення відхилень від установлених критеріїв, усунення негативних явищ і попередження недоліків у фінансово-господарській діяльності.

Помилки і зловживання під час відображення в обліку операцій з будівельно-монтажних робіт (БМР) зумовлюють не лише викривлене уявлення про масштаби та результати будівельної діяльності, а й спричиняють збитки і штрафні санкції за виявлені контрольними органами порушення. Ефективно налагоджений контроль будівельно-монтажних робіт є базою для прийняття економічно обґрунтованих інвестиційно-інноваційних та управлінських рішень.

Методично-організаційні питання бухгалтерського обліку, подання звітності та контролю БМР доволі широко і ґрунтовно відображені у працях багатьох українських та зарубіжних науковців. Зокрема, вагомий внесок до методики і організації контролю витрат з будівництва та поліпшення основних засобів зробили М. Т. Білуха, М. І. Бондарь [1], Ф. Ф. Бутинець [2], С. Ф. Голов [3], Д. О. Грицишен [4], В. М. Діба [5], Я. О. Ізмайлов [6], Є. В. Калюга, Я. Д. Крупка [7], М. В. Кужельний [8], В. М. Мурашко, М. С. Пушкар, В. Я. Савченко, С. В. Свірко [9], В. В. Сопко, М. Г. Чумаченко тощо. Серед зарубіжних авторів заслуговують на увагу праці Х. Андерсона, Г. Александера, С. Барнеса, Дж. Бейлі, Г. Бірмана, Г. Велша, В. Ковальова, Д. Колдуелла, М. Медведєва, Б. Нідлза, Я. Соколова, М. Фрідмана, Р. Холта, У. Шарпа, С. Шмідта та інших, в яких розкрито різні аспекти бухгалтерського обліку й контролю БМР. Водночас все ще є багато не вирішених питань та проблем, які стосуються теоретичних та методичних аспектів контролю будівельно-монтажних робіт у процесі спорудження або поліпшення об'єктів необоротних активів, що потребують удосконалення.

Мета та завдання дослідження. Метою наукової розвідки є критичний аналіз проблем контролю господарських операцій у процесі будівництва та поліпшення об'єктів необоротних активів та удосконалення порядку контролю будівельно-монтажних робіт. У процесі проведеного дослідження використані такі методи: діалектичний, узагальнення, порівняння, системного аналізу, спостереження за господарською діяльністю, графічний та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. За допомогою спеціальних методик та процедур зацікавлені особи здійснюють контроль ходу та результатів будівництва суб'єктів господарювання, а також за виконанням фактичних результатів відповідно до норм, нормативів, тактичних та стратегічних планів. Постійний контроль за проведеними будівельно-монтажними роботами в будівництві повинен бути реалізований на кожному етапі будівельного процесу для прийняття ефективних управлінських рішень. Методики і процедури контролю на всіх стадіях управління рекомендовано поділяти на попередній, поточний і подальший. У системному підході функція контролю створює зворотний зв'язок у процесі управління господарською діяльністю: інформаційні потоки в ньому спрямовані від об'єкта до суб'єкта управління. Роль контролю в проведенні будівельно-монтажних робіт у будівництві особливо актуальна та посилюється в умовах інвестиційно-інноваційного розвитку країни, оскільки суб'єкти господарювання працюють на ринку в умовах жорсткої конкуренції, невизначеності та існування різних ризиків.

Для ефективної системи здійснення будівельно-монтажних робіт у структурі будівельних підприємств доцільно запроваджувати такі організаційно-структурні елементи, як: відділ маркетингу, планово-економічний відділ, кошторисно-договірний відділ, будівельна лабораторія якості будівництва, технічний відділ, фінансовий

відділ, юридичний відділ, відділ кадрів. Схематично процес внутрішнього контролю на підприємстві з урахуванням всіх його рекомендованих складових надано на рис. 1.

Рис. 1. Організаційна модель складових внутрішньогосподарського контролю на будівельних підприємствах

З огляду на цю схему слід зробити висновок, що модель внутрішньогосподарського контролю побудована так, що в кожному відділі потрібно виконувати відповідно до вимог контролю необхідні функції, а це потребує окремих функціональних обов'язків у працівників. У результаті такої організації контролю на підприємстві його якісна сторона не завжди може відповідати заданим параметрам. Наприклад, у планово-економічному відділі необхідно мати економіста-аналітика для проведення комплексного аналізу, у фінансовому відділі необхідно мати фінансиста-аналітика, який повинен проводити фінансовий аналіз об'єктів будівництва, а також прогнозувати їх подальшу фінансову доцільність та можливість здійснення.

Слід зазначити, що для вирішення проблем ефективного управління БМР підприємства пропонується впровадження оперативного і перспективного контролю, що допоможе забезпечити об'єктивний аналіз діяльності підприємства в минулому, сьогоденні та майбутньому, а також забезпечити комплексний підхід до процесів прийняття управлінських рішень.

Дослідження показують, що контроль виконання БМР, їх якість, та стан витрат є складовим елементом системи внутрішньогосподарського контролю підприємства, що поєднує в собі різні елементи управління і використовує їх у процесі вирішення проблем оперативного та стратегічного характеру. В основі процедур системи внутрішнього контролю є аналітична функція, яка займає провідне місце у проведенні аналізу показників, надання комплексної оцінювання виконання виробничих завдань, визначення можливості розвитку та удосконалення виробництва шляхом ефективного управління ним.

Внутрішні резерви будівельної організації завжди пов'язані з використанням трьох видів ресурсів, які відповідають структурі виробничого процесу: резерви, пов'язані з використанням робочої сили, засобів праці та предметів праці.

У процесі проведення БМР співпрацює велика кількість зацікавлених сторін (інвестори, фінансово-кредитні установи, проєктанти, органи контролю), які мають власні інтереси, які є навіть антагоністичними, тому потрібна чітка система та порядок бухгалтерського обліку та контролю відповідних операцій.

Науковці в сфері обліку та контролю [1–9] здійснюють дослідження методики та організації бухгалтерського обліку та контролю БМР, виокремлюючи методику обліку та контролю робіт, проведених власними силами організації, підрядниками і субпідрядниками. Вчені та практики довели, що система контролю БМР потребує систематизації та чіткого плану робіт, що дасть змогу зменшити випадки розкрадання, надлишкового списання матеріалів та порушення фінансової дисципліни.

У процесі проведення контрольних процедур під час здійснення БМР контролерам потрібно підходити з декількох сторін, а саме: проводити перевірку фактичного виконання будівництва та витрат матеріалів на нього, вартісної складової процесу будівельних і монтажних робіт, якості витрачених матеріалів та об'єктів основних засобів.

Для ефективного проведення контролю відповідний орган, що його проводить, повинен звертати увагу на такі основні моменти та етапи БМР: чи у встановленому порядку затверджена проєктно-кошторисна документація; чи законно наданий майданчик для здійснення БМР; яким чином відбуваються розрахунки з оплати БМР за договором; чи за результатами будівництва прийняті БМР та проведені за ними розрахунки.

Здійснення БМР потрібно перевіряти як документальними формами і видами контролю, так і фактичним виїздом на будівельний майданчик і проведенням контрольних обмірів. Контрольні обміри дають можливість отримати інформацію про: норми робіт за ціною, калькуляціями та складом БМР; якість, обсяг та вартість БМР, які визначені кошторисами та проєктами будівництва; визначити етапи БМР та зіставити їх із строками проведення та закінчення будівництва.

Основним способом здійснення контрольних обмірів БМР є обмір робіт, які фактично виконані за якістю та обсягом, через їх зіставлення в первинних документах та актах приймання й інвентаризації БМР, що вже проведені;

Проведення контрольних процедур шляхом визначення правильності ведення бухгалтерського обліку на рахунках та за вартістю фактично виконаних БМР за договором підряду рекомендовано оформити у вигляді таблиці, де в стовпчиках відображати зміст господарської операції, а саме: вид БМР здійснених власними силами, підрядниками або змішаним способом, первинні документи для перевірки відповідності інформації, кореспондуючих рахунків та фактичних сум БМР порівнянно з даними обліку на підприємстві (табл. 1).

Таблиця 1

Контроль господарських операцій з БМР проведених за договором підряду

№ з/п	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспондуючі рахунки		Сума, тис. грн		Відхилення, грн (гр. 7 – – гр. 6)
			Дебет	Кредит	за даними бухгалтерського обліку	фактична за даними перевірки	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Відображено здійснення БМР підрядником	Акт виконаних робіт	151 «Капітальне будівництво»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	27200	26200	-1000
2	Відображено ПДВ	Податкова накладна підрядника	641 «Розрахунки за податками»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	5440	5240	-200
3	Оплачено підрядникам	Платіжне доручення	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 «Рахунки в банках»	32640	31440	-1200
4	Відображено введення в експлуатацію будівлі	Акт приймання-передачі (ОЗ-1)	103 «Будинки та споруди»	151 «Капітальне будівництво»	32640	31440	-1200

В ході перевірки здійснення БМР підрядним способом контролер може виявити вмисні та ненавмисні похибки у здійсненні бухгалтерських проведень та визначення сум здійснення БМР, які були проведені та віднесені на інші рахунки обліку. З табл. 1 видно, що в результаті фактичної перевірки було встановлено завищення вартості БМР на суму 1200 тис. грн. Це вказує на погану платіжну дисципліну та потребу в додаткових методах контролю БМР.

Ефективна діяльність з будівництва суб'єктів господарювання сприяє розширенню конкурентних можливостей і підвищенню їхньої здатності до відтворення виробничо-господарської діяльності на інноваційному підґрунті. Водночас помилки і зловживання під час відображення в обліку операцій з будівельно-монтажних робіт зумовлюють не лише викривлене уявлення про масштаби та результати будівельної діяльності, а й спричиняють збитки і штрафні санкції за виявлені контрольними органами порушення.

Найбільш типовими порушеннями при здійсненні БМР у будівництві (поліпшенні) об'єктів необоротних активів можна вважати:

- виконання будівельно-монтажних робіт та робіт з проектування нового будівництва і реконструкції підрядними та проектними організаціями, які не мають ліцензії на виконання таких видів робіт;

- укладання договорів на виконання робіт з порушенням «Правил визначення вартості будівництва»: не вказуються документи, на основі яких сформовані ціни, та не обумовлено джерело фінансування й обсяги виконаних робіт;

- неправильне застосування коефіцієнта впливу умов виконання робіт на весь обсяг робіт з урахуванням матеріальних витрат під час розрахунку вартості виконаних робіт за формою КБ-2, що порушує «Ресурсні елементні кошторисні норми на ремонтно-

будівельні роботи». Цей коефіцієнт слід застосовувати лише до норм витрат праці робочих, зайнятих на ремонтно-будівельних роботах, та часу експлуатації будівельних машин і механізмів;

- понаднормове списання матеріалів;
- заниження вартості активів (основних засобів) внаслідок необґрунтованого віднесення витрат, пов'язаних з їх реконструкцією, на витрати виробництва замість збільшення вартості;
- віднесення витрат на експлуатацію машин та механізмів на рахунок 23 «Виробництво» внаслідок неякісно оформлених документів замість рахунка 151 «Капітальне будівництво», що призводить до заниження вартості активів (незавершеного будівництва);
- завищення вартості будівельно-монтажних робіт підрядними організаціями;
- зайве списання коштів на видатки всупереч законодавству внаслідок завищення вартості будівельно-монтажних робіт, що виникло за рахунок зайвого зарахування витрат на використання машин та механізмів до вартості робіт, що не підтверджується первинними документами.

Незаконне витрачання інвестиційних коштів від збору за забруднення навколишнього природного середовища зумовлено завищенням обсягів та вартості будівельно-монтажних робіт, які виконані на природоохоронних об'єктах, через необґрунтоване включення до їхньої вартості непередбачених кошторисом витрат: матеріальної допомоги до відпусток, регресних позовів, а також на перевезення матеріалів та робітників підприємства.

У процесі перевірки операцій з БМР у будівництві (поліпшенні) об'єктів необоротних активів виявлені непоодинокі випадки неправомірного використання бюджетних або цільових коштів, які виникли внаслідок:

- застосування завищених відсотків заготівельно-складських витрат понад встановлені норми;
- включення до транспортних витрат за перевезення будівельних матеріалів зайвих машино-годин роботи транспорту;
- завищення заробітної плати та нарахувань на неї за рахунок включення соціальних виплат, що не входять до фонду оплати праці.

Для запобігання типовим порушенням в облікових операціях з БМР у будівництві (поліпшення) об'єктів необоротних активів доцільно:

- вживати заходи щодо відшкодування підрядниками сум завищення вартості виконаних робіт;
- посилити контроль з боку керівництва суб'єктів господарювання та інвесторів за правильністю визначення вартості виконаних робіт та витрачання інвестиційних коштів від збору за забруднення навколишнього природного середовища;
- збільшити контроль за своєчасністю проведення розрахункових операцій у бухгалтерському обліку БМР;
- впорядкувати роботу з прийняття наказів на підприємствах, своєчасного ознайомлення з ними та притягнення до дисциплінарної або матеріальної відповідальності посадових осіб, які допустили порушення фінансової дисципліни.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Розглянуто сутність контролю, як однієї з функцій управління. Обґрунтовано, що контроль є системою спостереження і перевірки процесу функціонування та фактичного стану об'єкта контролю з метою прийняття ефективних управлінських рішень. Доведено, що методика контролю будівельно-монтажних робіт залежить від організаційних і господарських форм процесу будівельного виробництва, великої кількості учасників, що мають різні функціональні цілі і завдання, а також від залежності самого процесу будівельного виробництва від природних умов. Розглянуто особливості контролю операцій з БМР здійснюваних підрядним, господарським та змішаним способом. Обґрунтовано, що для запобігання порушень у будівництві потрібен системний підхід до реалізації взаємопов'язаних обліково-контрольних процедур інвестування за підрядного та господарського способів організації будівництва, особливо в умовах функціонування інформаційних мереж облікового призначення. Визначено, що через усунення протиріч та посилення узгодженості між обліковою і контрольною роботою підвищиться обґрунтованість цін на будівельну продукцію, буде вирішено низку проблем, пов'язаних з правильністю відображення первісної вартості об'єктів після їх добудови, дообладнання і реконструкції, зросте надійність та якість збудованих об'єктів основних засобів, в які інвестовано кошти, та поліпшиться фінансова дисципліна в інвестиційно-будівельній сфері. Виявлені основні типові порушення під час здійснення господарських операцій з БМР у процесі будівництва об'єктів та запропоновані заходи боротьби з порушенням фінансової дисципліни.

Розглянуті проблеми контролю БМР в будівництві та запропоновані рекомендації щодо їх вирішення створюють базу та перспективи для продовження досліджень в напрямку вдосконалення бухгалтерського обліку, аналізу і контролю діяльності будівельних підприємств.

Література

1. Бондар М. І. Інвестиційна діяльність: методика та організація обліку і контролю : монографія. Київ : КНЕУ, 2008. 256 с.
2. Організація бухгалтерського обліку : підручник / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир : ПП "Рута", 2002. 592 с.
3. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч.-практ. посіб. Київ : Лібра, 2004. 880 с.
4. Грицишен Д. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління економіко-екологічною безпекою підприємств : дис. ... докт. екон. наук. – 08.00.09. Житомир : ЖДТУ, 2016. 409 с.
5. Диба В. М. Облік та аналіз необоротних активів : моногр. Київ : КНЕУ, 2008. 228 с.
6. Ізмайлов Я. О. Облік і аналіз капітальних інвестицій: організація і методика (на матеріалах гірничо-збагачувальних підприємств) : дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04. Київ, 2009. 177 с.
7. Крупка Я. Д. Облік і аналіз інвестиційної діяльності підприємств: методологія та організація : дис. ... докт. екон. наук. 08.06.04. Тернопіль, 2002. 419 с.
8. Кужельний М. В., Левицька С. О. Організація обліку : підручник. Київ : Центр учб. л-ри, 2010. 352 с.

9. Свірко С. В. Бухгалтерський облік в бюджетних установах: методологія і організація : моногр. Київ : КНЕУ, 2006. 244 с.
10. International accounting standart. URL : <http://www.eifrs.lfrs.org/>.

References

1. Bondar, M. I. (2008) Investycyjna diyalnist: metodyka ta organizaciya obliku i kontrolyu [Investment activity: accounting and control methodology and organization: monograph]. Kyiv. KNEU. 256 p. [in Ukrainian].
2. Butynec, F. F. (2002) Organizaciya buxgalterskogo obliku [Organization of accounting: a textbook]. Zhytomyr. Ruta. 592 p. [in Ukrainian].
3. Golov, S.F., Kostyuchenko, V.M. (2004) Buxgalterskyj oblik ta finansova zvitnist za mizhnarodnymy standartamy [Accounting and Financial Reporting by International Standards: Study-Practice. tool]. Kyiv : Libra. 880 p. [in Ukrainian].
4. Grycyszen, D.O. (2016) Oblikovo-analitychne zabezpechennya upravlinnya ekonomiko-ekologichnoyu bezpekoyu pidpryyemstv [Accounting and analytical support of economic and environmental safety of enterprises] dissertation DSc. 08.00.09. Zhytomyr. ZhDTU. 409 p. [in Ukrainian].
5. Dyba, V.M. (2008) Oblik ta analiz neoborotnyx aktyviv [Accounting and analysis of fixed assets: monograph]. Kyiv. KNEU. 228 p. [in Ukrainian].
6. Izmaylov, Ya.O. (2009) Oblik i analiz kapitalnyx investycij: organizaciya i metodyka (na materialax girnycho-zbagachuvalnyx pidpryyemstv) [Accounting and analysis of capital investments: organization and methodology (on materials of mining and concentrating enterprises)] dissertation PhD. 08.06.04. Kyiv. 177 p. [in Ukrainian].
7. Krupka, Ya.D. (2002) Oblik i analiz investycijnoyi diyalnosti pidpryyemstv: metodologiya ta organizaciya [Accounting and analysis of investment activity of enterprises: methodology and organization] dissertation DSc. 08.06.04. Ternopil. 419 p. [in Ukrainian].
8. Kuzhelnyj, M.V., Levyczka, S.O. (2010) Organizaciya obliku [Accounting organization: a textbook] Kyiv. Centr uchbovoyi literatury - Center for Educational Literature. 352p. [in Ukrainian].
9. Svirko, S.V. (2006) Buxgalterskyj oblik v byudzhethnyx ustanovax: metodologiya i organizaciya [Accounting in budgetary institutions: methodology and organization: monograph]. Kyiv. KNEU. 244 p. [in Ukrainian].
10. International accounting standart [Electronic resource]. Mode of access: <http://www.eifrs.lfrs.org/>. [in English].

Статтю отримано 20 лютого 2020 р.

Article received February 20, 2020.